

100 LET ESPERANTA V PARDUBICÍCH

1909 - 2009

*KLUB ESPERANTISTŮ
DOKTORA SCHULHOFA*

*SVAZ ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH
ESPERANTISTŮ*

„Na mnohotvárné závady a zmatky, jež vycházejí z množství, nesnadností a nedokonalostí jazyků, nezbývá léku platnějšího, než aby utvořen byl jazyk nový, všech známých již snazší, by mu bylo lze učit se beze ztráty času a věcí.“

J.A.Komenský 1641
Via lucis

A jazyk ten existuje; jest jednoduchý, snadný, ladný, jasný, způsobilý řeči a vyjádřiti vše od několika slov cestujícího, jenž táže se na cestu, až po přejemnou myšlenku hlubokého myslitele.

Carlo Bourlet 1904

I přes dnešní neúctu k autoritám, či zpochybňování výroků autorit, nelze než s učitelem národů souhlasit. Nový jazyk byl vytvořen v roce 1887 polským lékařem L. L. Zamenhofem.

Svitla naděje, že od doby „zmatení jazyků“ v Babylonu se lidé celého světa mohou opět dorozumět. Z této touhy se však stalo časem klišé. Především ve válečných letech a období totality lidé přestali věřit, že se to povede. Nejen že přestali věřit, ale přestali se o to opravdu snažit. Projevila se nadřazenost silnějších, jazyka silnějšího slabšímu.

Jiná situace je dnes. „Vzdorovitá“ mládež, která nerada přijímá vše, co je jí vnucováno, znovu našla esperanto jako prostředek k navazování kontaktů. Především prostřednictvím internetu. Při otevření hesla „esperanto“ zaplesá srdce každého esperantisty.

Ludvík Lazar Zamenhof

Pardubice se v dějinách esperantského hnutí objevují již v roce 1890, kdy zde František Lorenc (profesor, žijící později v Brazílii, rodák z vesničky Zbyslav, znal 104 jazyků) vydává první učebnici esperanta pro Čechy.

První esperantský klub v Českých zemích byl založen v roce 1901 v Brně. Od roku 1902 byly v Praze kluby dva. Český spolek Esperantský (Čeĥa Unio Esperantista), který sdružoval pouze kluby a spolky a Český svaz esperantský (Bohemia Asocio Esperantista) sdružující jednotlivce.

Esperantský kroužek v Pardubicích byl podle dochovaných dokumentů založen MUDr. Stanislavem Schulhofem v roce 1909, tedy právě před sto lety. Tento fakt je dokladován svědectvím pozdější tajemnice klubu Antonie Vamberové v referátu předneseném na výroční schůzi klubu v roce 1922. Jiným důkazem pro toto tvrzení je reklama Unie Českých Esperantistů v učebnici Eduarda Kühnla z roku 1909, kde je jako člen mj. uveden také Esperantský kroužek Pardubice. Též dobové pohlednice zasílané MUDr. Schulhofovi. Jinak byly zprávy o pardubickém esperantském hnutí do r. 1919 čerpány pouze z tisku, vlastní písemné dokumenty kroužku neexistují, protože byly zničeny vybombardováním domku rodiny Schulhofových za druhé světové války.

Mezi prvními průkopníky esperantského hnutí v Pardubicích byli již zmíněný MUDr. Schulhof, ing. Ludvík Berger - úředník cukrovaru v Dašicích, Anna Petrová - manželka profesora, Jaroslav Hořeňovský - civilní geometr, student průmyslovky Pírk, J. Košťál - učitel, Jan Doležal, Antonie Vamberová, provdaná Grossmanová, ing. Daniel, V. Poppe - ředitel lihovaru, JUDr. Josef Fousek, M. Kroutilová a další. V roce 1913 bylo v Pardubicích již 100 esperantistů. Esperantský kroužek od svého založení pořádal každý rok kurzy esperanta, jednak ve školách, jednak pro dospělé. Pro studenty a vojáky byly kurzy zdarma.

Esperantské kroužky i jednotlivci byli také v okolních místech, například v Holicích, Heřmanově Městci, Hradci Králové, Chrudimi, Jaroměři, Kuklenách, Kutné Hoře, Mikulovicích, Nasavrkách, Přelouči a Slatiňanech a pardubický klub s nimi udržoval čilé kontakty. Pardubický kroužek, resp. později klub, často organizoval setkání východočeských esperantistů. Například v roce 1913 se Kongresu Východočeských esperantistů zúčastnilo 120 osob, v roce 1920 padesát osob, v roce 1947 byla po válce v Pardubicích první konference východočeských esperantistů.

MUDr. Stanislav Schulhof

například divadelní hra „Věno“. MUDr. Schulhof zemřel v roce 1919 a má hrob na židovském hřbitově v Pardubicích vedle hrobu svého přítele Dr. Vohryzka.

Nejvýznamnějším z členů původního kroužku byl MUDr. Stanislav Schulhof. Narodil se v roce 1864 v Lipce u Trhové Kamenice, jako druhý syn obchodníka s vlasovými sítkami. Rodina, která měla 10 dětí, se později odstěhovala do Ameriky. Stanislav zůstal ve vlasti spolu se starším bratrem Leopoldem, který se o něho postaral a nechal jej vystudovat medicínu. Z původního všeobecného lékařství Stanislav přešel na zubní specializaci a po vystředání několika míst se usadil v Pardubicích. Byl to člověk velmi nadaný, vlastenec a lidumil. Kromě esperanta uměl francouzsky, čínsky, anglicky, německy a za války se začal učit turecky. Byl činný jako žurnalista, divadelník, redaktor, spisovatel a básník.

Do dějin světové esperantské literatury se zapsal jako první lyrický básník sbírkami „Nadějí k beznadějí“ (vydané v r. 1910), „Co život přinesl“ (1911) a „Podzimní květy“ (1912). Přeložil do esperanta verše našich předních básníků, vyšly ve sbírce „České granáty“ v roce 1920. V roce 1922, na 14. Světovém kongresu esperanta v Helsinkách, kde byl MUDr. Schulhof delegátem Světového esperantského svazu za Čechy, byla jeho zhudebněná báseň „Kia stranga voĉo“ (Jaký to podivný hlas) zpívána sborově. Řada jeho prací se nezachovala,

Pardubice zachovaly Schulhofovú památku pojmenováním ulice, v níž stával domek jeho rodiny, esperantisté si v roce 1921 dali jeho jméno do názvu svého klubu.

13. Světový kongres esperanta v roce 1921 v Praze povzbudil esperantské hnutí mj. také v Pardubicích. V tomto roce kroužek přijal statut vydaný Českým esperantským svazem a schválený Zemskou politickou správou a nový název Esperantský klub doktora Schulhofa v Pardubicích. Téhož roku byla vydána první česká a esperantská brožurka o Pardubicích a Kunětické hoře. Dochované dokumenty z II.valné hromady Esperantského klubu MUDr. Schulhofa, která se konala 22.února 1922, dokládají přijetí vlastních stanov klubu a jména členů nového výboru klubu.

Na této fotografii z roku 1924, při návštěvě ředitele pošt E. Guerra z Mexika, se podařilo identifikovat i několik členů nového výboru klubu:

*J. Lavička,
Ega Kratochvílová (revizor),
Horníková,
J. Doležal (místopředseda),
M. Kroutilová (jednatel),
Zdeňka Schulhofová,
R. Bloch,
Vondrová (revizor),
R. Veverková (knihovnick),
E. Guerra,
pi. Spilková*

V Pardubicích se při svých cestách zastavovali také známí zahraniční esperantisté, například v roce 1925 byla „U Bílého koníčka“ uspořádána přednáška známého rumunského esperantisty s českými předky Andrea Cseha ze Sibiu, autora přímé vyučovací metody esperanta bez učebnic a bez použití národního jazyka. Pomocí této učebnice za první světové války a po ní vyučoval válečné zajatce v Rusku.

Značnou aktivitu prokázal klub také během Státní výstavy tělovýchovy a sportu v roce 1931 v Pardubicích, kdy úzce spolupracoval s výstavním výborem a uspořádal během výstavy dvoudenní esperantský program za účasti 150 osob včetně esperantistů z Německa, Holandska, Španělska a Litvy.

Za druhé světové války byl klub rozpuštěn a jeho činnost byla zakázána, neboť nacisté chtěli světu vnutit jako světový jazyk němčinu. Mnoho esperantistů pro jiný názor trpělo a umíralo v koncentračních táborech. Ihned po válce však byl klub obnoven. Spolupracoval s pardubickým rozhlasem, který vysílal kurz esperanta a později každý čtvrtek esperantskou čtvrthodinku. V roce 1947 Mezinárodní liga pro esperanto v poštovním a telegrafním styku a v dopravě přijala na návrh Esperantského klubu Pardubice svolání pro využití a propagaci mezinárodního jazyka. V roce 1951 byl klub zařazen do Podnikového klubu ROH ČSD - stanice Pardubice, od roku 1954 byl součástí Klubu ROH - RPA (elektrárenský rozvodný závod Pardubice). V roce 1957 byl klub převeden do Osvětové besedy 3 a v roce 1970 se činnost soustředila do Kulturního domu Dukla.

Pardubičtí esperantisté v roce 1953

Pardubický klub navázal družební vztahy s esperantisty z Berlína – Lichtenbergu. Uspořádali mnoho vzájemných návštěv, byly pořádány esperantské bály, společenské, Mikulášské, Schulhofovy a Zamenhofovy večery s bohatým kulturním esperantským programem, společné vyjíždky, a esperantské Silvestry.

V Pardubicích se pořádaly celostátní semináře funkcionářů, přípravy na Letní esperantský tábor, svazové zkoušky z esperanta a v roce 1982 také 4. sjezd Českého esperantského svazu. Klub měl poměrně slušný počet členů, například v roce 1977 to bylo 59 dospělých. V letech 1975-78 nejstarší pardubický člen Jaroslav Pauk sestavil historii klubu od roku 1909 do 1979. Tehdy bylo málo fotografických dokumentů, ale obdivuhodně podrobných popisů klubové činnosti. Málokdo si umí představit, jaká to byla mravenčí práce přečíst ručně psané zápisy z pracovních sešitů a sestavit kroniku za 70 let. Další činnost klubu byla již pravidelně zapisována do kronik. Vzhledem k bohaté činnosti má původní kronika již několik pokračování.

V roce 1979 oslavil Esperantský klub 70 let trvání. Z iniciativy EK Dukla byly oslavy byly spojeny s 1. setkáním Obránců míru a byla tak zahájena tradice mezinárodních mírových setkání, kterých se uskutečnilo celkem osm. Tato setkání měla velký ohlas v zahraničí, o čemž svědčí mnohé články v esperantském tisku a velká účast zahraničních esperantistů. Celkem se zúčastnilo 2750 osob, z toho 426 zahraničních hostů z Anglie, Belgie, Bulharska, Francie, Holandska, Jugoslávie, Kanady, Maďarska, obou německých států, Polska, Rakouska a tehdejšího Sovětského svazu. Součástí každého mezinárodního setkání esperantistů byla také návštěva popraviště z doby okupace na Zámečku a zájezd do Ležáků, kde byly pokládány kytice k uctění památky obětí. Esperantisté se v té době také kolektivně účastnili vzpomínkových pochodů do Ležáků a měli dokonce vlastní trasu pochodu z Vrbatova Kostelce.

Pro obě pietní místa, Ležáky a Zámeček, vypracovali členové klubu esperantskou verzi přednášky o tragické události, kterou připomínají. Z iniciativy belgických a pardubických esperantistů byla v roce 1984 uskutečněna výměna prstí ze Zámečku v Pardubicích a z Citadely v belgickém Liège. Výměny se osobně zúčastnil belgický konsul pan Gowaerts. Mezi nejaktivnější esperantisty tohoto období nesporně patří Milada Hemerková, Karel Franc, Ludmila a Miroslav Srbovi, Věra Froňková

V roce 1978 vznikl v Základní škole Studánka nový, původně dětský esperantský Kroužek mezinárodního přátelství, z něhož se později stal i kroužek dospělých a přešel pod patronaci ZK Tesla Pardubice. Zaměřil se především na pořádání kurzů pro děti i pro dospělé, začátečníky i pokročilé. V roce 1982 se práce s dětmi přesunula ještě na Základní školu v Polabinách 3. Kolektiv esperantských dětí, za mimořádné podpory rodičů, navázal přátelské

styky s dětmi z německé Míšně a z maďarského Revfülopu. Docházelo k vzájemným návštěvám, jezdilo se na výlety například do Vysokých Tater a do dalších míst na esperantská setkání, kde dětská skupina vždy měla své vystoupení.

Pěkné vzpomínky mají členové klubu také na takzvané dopisové večery v letech 1982 až 1991.

Prostřednictvím esperantských časopisů požádali esperantisty z celého světa, aby o sobě a své esperantské činnosti napsali, že oplátkou dostanou pozdrav z Pardubic. Došlo celkem 139 ohlasů z 26 zemí. Na večírcích byly všechny dopisy přečteny a členové se podle zájmu hlásili k zajištění odpovědi. V řadě případů tak vznikla mezinárodní korespondenční přátelství trávající mnoho let.

V předsálí Závodního klubu Tesla v Hronovické ulici se uskutečnilo několik výstav o klubové činnosti. Od roku 1986 je každoročně vyvrcholením činnosti klubu Esperantský den, setkání esperantistů otevřené i veřejnosti.

Nemalou zásluhu máme i na reinstalaci a znovu-odhalení pamětní desky L. L. Zamenhofovi Ve Františkových Lázních. (původní zničili vandalové)

Navázání přátelských vztahů s esperantisty v německém Weidenu v roce 1987 otevřelo cestu k vzájemným návštěvám (tehdy ještě na víza). Skupinka dětí, které studovaly esperanto, poprvé vyjela za hranice a všichni mohli využít a ověřit si své znalosti v prostředí, kde nemohli užít jazyk mateřský.

V roce 1991 převzal záštitu nad kroužkem Kulturní dům Dubina a byl přijat staronový název „Klub esperantistů Dr. Schulhofa“.

V roce 1993 klub zajišťoval organizaci a veškerý doprovodný program desetidenního mezinárodního setkání s pedagogickým seminářem pod záštitou Mezinárodní organizace pro moderní výchovu Freinetovou metodou - ICEM, jejímž jednacím jazykem je esperanto.

Zúčastnilo se 52 zahraničních hostů z devíti zemí. V rámci programu se uskutečnilo několik zájezdů po Východních Čechách, kulturní odpoledne s vystoupením folklorního souboru Karmazín apod. Následující rok pak francouzští a holandské účastníky pozvali členy klubu na třítydenní putovní návštěvu.

Od roku 1995 klub úzce spolupracuje se Svazem zdravotně postižených esperantistů (SZPE – v esperantu AEH). Obě organizace, klub a Svaz, společně pořádaly Esperantské dny, spolupracovaly při organizování zájezdů, například do Varšavy kde navštívily výstavu „Od Komenského k Zamenhofovi“ a uctily památku tvůrce esperanta Ludvíka Lazara Zamenhova. Společně připravily a vydaly zejména Schulhofovy dosud nezveřejněné české básně „Sardinky“, brožurku Život a dílo dr. Schulhova v češtině i v esperantu, překlad sbírky básní Františka Hrubína „Mánesův orloj“, a Karla Tomana „Měsíce“, sbírku her v esperantu, obrazové slovníčky v sešitovém vydání a podobně. Členové klubu převzali hlavní funkce ve SZPE, zejména Jarmila Rýznarová k funkci předsedkyně klubu převzala ještě funkci předsedkyně Svazu a redigování periodik po zesnulém zakladateli AEH Josefu Vaněčkovi.

Tisk a rozesílání svazového měsíčníku Informilo a ústředí Svazu zdravotně postižených esperantistů přešlo do Pardubic. Spolupráce klubu i svazu je dnes tak úzká, že si vždy při

pořádání nějaké akce esperantisté musí ujasňovat zda pořadatelem je SZPE a klub spolupracuje nebo naopak. Klub spolupracuje také s jinými spolky v Pardubicích, zejména s Klubem přátel Pardubicka

Jednou měsíčně jsou pro naše členy AEH pořádány v klubovnách kroužků v Praze, Přelouči, Pardubicích jazykové semináře. Účastníci rádi přijíždějí do Pardubic. Zvláště, je-li pěkné počasí, kdy je příjemné posedět i na zahradě.

Zde jen malá skupinka. Zastoupena jsou města Česká Lípa, Zruč n.S., Mníšek pod Brdy, Praha a Lysá n.L.

V roce 1998 byl zorganizován desetidenní autobusový zájezd na Světový kongres do Montpeliéru v jižní Francii pro esperantisty z celé ČR.

Aby zájezd byl pro naše esperantisty co nejlevnější, pořizovali jsme vše vlastními silami kromě dopravy, ubytování a kongresových jednání.

Montpellier
1 - 8 augusto 1998

Kongresová hala

Skupina členů klubu se zúčastnila i 81. Světového kongresu v roce 1996 v Praze, na kterém bylo více než 3000 esperantistů z celého světa.

Členská základna esperantistů již bohužel není zdaleka tak široká jako bývala. Ani tak se však klub nevzdává pořádání kurzů esperanta pro pardubické zájemce, každé pondělí jsou konversační schůzky. Na nich také vylepšujeme překlady různých pamětihodností či zajímavostí nejen našeho kraje. Například jsme byli požádáni o překlad brožurky průvodce klášterem „Svatý Jan pod Skalou“ (www.svatyjan.cz/index_esper.htm), kterého se ujal Pavel Nechvíle. Nejméně dvakrát ročně vycházejí Informace pro členy klubu, které jsou zasílány také již neaktivním členům.

Začátkem roku 2000 se spojil Klub esperantistů dr. Schulhofa s Esperantským kroužkem Obránců míru při KD Dukla Pardubice, protože zázemí dukelského kroužku v tamním Kulturním domě přestalo existovat a vedoucí kroužku se pro své zdravotní problémy nemohli dál věnovat esperantské činnosti. Musely být vystěhovány skříně s esperantským materiálem a velká E-knihovna. Ažyl byl nalezen v domě Jarmily Rýznarové Na Okrouhlíku, kde se pardubičtí esperantisté klubu dr.Schulhofa pravidelně scházejí.

Různé další dokumenty, časopisy, letáky a pod. byly odvezeny do esperantského muzea v České Třebové.

V lednu 2000 zažili pardubičtí esperantisté neobvyklou návštěvu francouzské rodiny, která během šesti let chtěla poznat Evropu jinak než ostatní. Vyprávění o putování rodiny osmi zeměmi severní Evropy, provázené promítáním diapozitivů, posluchačům až bralo dech.

Že majitel zahradnického podniku a zvěrolékařka s malou dcerkou prodají byt, auto, opustí starý dům a rodiče, koupí koníka a malé obydlí na kolech (maringotku) a vydají se projet celou Evropu, se nám zdálo nemožné.

Když přijeli k nám, byla jejich roztomilá dcerka Lola tříletá. Zimní období toho roku cestovatelé prožili v naší republice a jejich malá Lola se za měsíc v mateřské školce s námi dobře dorozuměla česky i esperantem.

Rok 2000 byl plný i příjemných zážitků. Snad nejvíc jich měli tři členové pardubického klubu, kteří autem během 25 dní objeli francouzské pobřeží Normandie, Bretaně a kolem zámků na Loare se vrátili zpět. Přenocovali v 16 rodinách esperantistů a ujeli přes 5000 kilometrů. Na vlastní kůži vyzkoušeli, jak báječná je možnost využití služeb organizace „Pasporta servo“ (tj. hostitelská bezplatná síť – služba pouze pro esperantisty). V každoročně vydávané ročence je uváděno přibližně 1320 adres v 92 zemích.

Rokem 2001 začalo nové století i tisíciletí. Bude se esperantu lépe dařit? Tento rok byl vyhlášen rokem jazyků... Začátek roku však nezačal dobře. Dlouholetá esperantská funkcionářka a organizátorka známých mezinárodních mírových setkání Milada Hemerková zemřela ve svých nedožitých sedmdesáti šesti letech.

V srpnu 2001 klub, ve spolupráci s AEH, uspořádal autokarový zájezd na 86. světový kongres UEA do chorvatského Záhřebu. Přizvali jsme i zájemce z několika kroužků z celé republiky.

“Pardubická výprava” v Záhřebu

V listopadu téhož roku začal E- Klub i Svaz AEH používat internet, což umožnilo daleko čilejší kontakty s E-institucemi i jednotlivými esperantisty. Přineslo to však i velký příliv korespondence a nových zpráv pro svaz.

A jelikož každý začátek je těžký (zvláště pro starší osobu), velkou pomoc v této moderní technice měla předsedkyně Svazu ve svém vnukovi Jirkovi.

V roce 2002 byl významnou událostí IV. mezinárodní kongres Svazu AEH v pensionu Sola fide v Janských Lázních. S účastí jsme byli velmi spokojeni. Celý týden využívalo 65 esperantistů z 26 míst České republiky a z dalších šesti států libozvučný mezinárodní jazyk nejen při přednáškách, schůzích, ale i při výletech a zábavných večerech, kdy písničky v češtině i v esperantu zněly celým penzionem. V Krajské knihovně jsme připravili výstavu o esperantu a o naší činnosti. Výstava byla otevřena po celý měsíc listopad. V příštím roce putovala do Žďáru nad Sázavou, kde byla dva měsíce instalovaná v Městském divadle.

Rok 2003 byl prohlášen „Evropským rokem zdravotně postižených“. Naše organizace AEH byla oslovena pracovníkem Bruselského komunikačního centra a UEA v Holandsku, abychom s nimi společně vypracovali deklaraci u příležitosti této akce evropského významu. Prohlášení jsme vypracovali a v českém překladu poslali do 10 českých periodik, víme však o uveřejnění jen ve dvou. V tomto roce dochází při výroční schůzi ke změně předsedy pardubického klubu, do čela klubu byla zvolena Mirka Kosnarová.

XIV. Esperantský den jsme uspořádali, tentokrát po třech letech, 20. září 2003 v KD Dubina. Zúčastnilo se ho 56 esperantistů ze 24 míst republiky. Na něm byla též ukázka tvorby velkého esperantského slovníku na internetu, který už devět let zpracovává místopředseda EK a AEH ing. Josef Hron. Slovník již obsahuje 195 000 slov a lze jej najít a použít na internetové adrese (www.esperanto.wz.cz)

Na velkou propagaci naše a nám podobné organizace nemají peníze. Musíme se tedy snažit alespoň malíčkými akcemi probouzet u veřejnosti zájem o „jakýsi“ mezinárodní jazyk esperanto. Po dobu 15 let jsme měli možnost využívat v pasáži u obchodu Filatelie v centru Pardubic velkou propagační skříň. Po výpovědi kvůli rekonstrukci jsme jen těžko nacházeli další vhodné místo k propagaci. Podařilo se to až po půl roce. Na Skřivánku na hlavní třídě nám byla zatím levně pronajata část výkladní skříně vedle řeznictví. Ale na jak dlouho...?

Pro rok 2004 jsme připravili Mezinárodní setkání a XV. Esperantský den. Vždyť esperantský klub v té době existuje již 95 let a tak jsme vzpomněli také 140. výročí narození zakladatele klubu dr. Schulhofa. Setkání se konalo v areálu SOU a SŠ stavební v Rybitví za účasti 65 českých, čtyř německých, tří polských a jednoho francouzského esperantisty. Setkání pozdravil i primátor Pardubic. Ve druhém vydání byla distribuována brožura „Život a dílo dr. Schulhofa“ v českém jazyce i v esperantu. Jarmila Ryznarová k tomuto výročí sestavila a pro videofilm připravila souhrn dosavadních událostí z esperantského života v Pardubicích.

V roce 2005 obětavý člen klubu ing. Hron opět zorganizoval zájezd na Kongres UEA. Tentokrát do litevského Vilnius. A byl to již 90. celosvětový kongres v pořadí.

Naše výprava před kongresovou halou.

Účastníci si přivezli množství zážitků, nejen z kongresu samého. Během cesty navštívili mnohá zajímavá místa.

Hora křížů

vodní zámek Trakai

Na 91. Kongres UK ve Florencii, v roce 2006, odjela tentokrát pouze L. Srbová s vnukem a Jirka Kosnar. O své zážitky se však se všemi podělila na besedě a v našem časopise Informilo.

Nedaleko od Pardubic, v duchu „perníkových“ tradic města, vzniklo muzeum perníku s názvem Perníkové hejtnanství. K exponátům patří i Pohádka o perníkové chaloupce vydaná v mnoha jazycích. Nechtěli jsme zůstat stranou. Dva měsíce letních prázdnin 2006 musely stačit na sehnání překladu od pražského esperantisty J. Patery i ilustraci brožurky naší členkou Zdenkou Novotnou. Obal, úpravu atd. si vzali na starost pardubičtí členové. Od září je mezi cizojazyčnými verzemi i pohádka v esperantu.

U příležitosti Dne evropských jazyků byl odvysílán rozhovor s jednatelem Klubu P. Nechvílem ve vysílání Českého rozhlasu Pardubice.

V září 2006 byla navázána spolupráce s „Radio-aktiva Uruguay“. Internetová radiostanice zahajovala svá každodenní vysílání a žádala esperantisty v celém světě o příspěvky jak psané, tak přímo mluvené do jejich rádia. S tím do té doby nebyly u nás žádné zkušenosti, naši členové váhali, jakým stylem se s radiostanicí kontaktovat. Nakonec zvítězila zvědavost J. Rýznarové, která spolupráci

navázala. Přibližně každý druhý měsíc poslala nebo za pomoci několika členů přímo nahrála relaci a tak se v jejích vysílání v Uruguay objevily informace o Pardubicích, o životě a zvycích našeho kraje i o Svazu zdravotně postižených esperantistů, který je jediným v Evropě. V průběhu posledního mezinárodního kongresu svazu v květnu 2007 jsme slyšeli zdravici našemu kongresu přímo z radia Uruguaye.

Hlavní událostí roku 2007 byl V. kongres Svazu zdravotně postižených esperantistů (30.5. – 4.6.) v Juniorcentru na břehu přehradního jezera Seč.

Kongresová jednání zpestřovaly vycházky do okolí přehrady, výlet na zámek Žleby, přehrady Pařížov a Křížanovice, navštívili jsme pietní místo Ležáky a v muzeu shlédli expozici „Keltské osídlení u Nasavrku“. Informace o kongresu se objevila i ve vysílání České televize.

Ze Svazu se v tomtéž roce stává, na základě zákona, občanské sdružení. Na kongresu byl zvolen nový výbor Svazu: předseda Pavel Nechvíle, místopředseda Ludmila Srbová, jednatel Jarmila Rýznarová, finanční hospodář Ing. Josef Hron, členové: Jindra Drahotová, Jana Křížková, Josef Filip, Mirka Kosnarová, Jiří Kosnar, ing. Josef Krob, Zdena Novotná, Pavol Petrik. Revizní komise: Lenka Angelová, Dana Hricková, Adolf Veselý

XXVI. jazykový seminář ve Skokovech. Konají se každoročně na jaře a na podzim, což představuje 13 let obětavé práce organizátorů a lektorů.

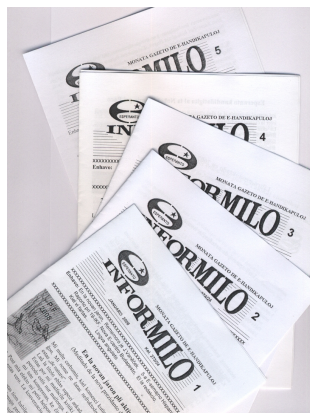

Členové si velmi oblíbili prostředí malého penzionu Espero v Českém ráji a jeho původního majitele, člena AEH, MUDr. Josefa Hradila.

Část účastníků jazykového semináře ve Skokovech 2008

Nepřehlédnutelná je i naše celoroční činnost informační a vzdělávací. Již 24 let, vždy v první třetině každého měsíce, je sestaven a odeslán měsíčník Informilo a začátkem každého čtvrtletí kulturně-zábavná příloha Antaŭen. Jsou psány jen v esperantu a čteny 170 esperantisty v České republice a padesáti dalšími v 19 zemích světa.

To představuje tisíce vlastních článků, překladů i článků převzatých z českých novin i mezinárodních časopisů. Vše je nutno dobře přeložit, gramaticky opravit, ještě pro jistotu poslat ke korekci, protože více lidí více vidí, nakopírovat, poskládat, vložit do obálek s nalepenými adresami ... To vše se „vyrábí“ v soukromém bytě Na Okrouhlíku, v tak zvané redakci Informila, hlavně zásluhou J. Rýznarové, L. Srbové a J. Kosnara, který se stará i o naše webové stránky. (www.volny.cz/ae-h-ikeh)

Začala příprava důstojných oslav „100 let esperanta v Pardubicích“...

Máme co slavit? Není esperanto stále jen Popelkou mezi ostatními jazyky? Vždyť už více roků nevyvěšujeme propagační plakáty o zahájení začátečnických či pokročilých kurzů jako v dřívějších letech, nerozmnožujeme učební texty, nepřesvědčujeme ty nevěřící, že esperanto ještě žije. Není tak dávno, kdy jsme si stěžovali, že esperanto stárne, že mládež se o esperanto nezajímá, že se horlivě snaží učit hlavně angličtinu.

Jaký to nastal obrat? Co je toho příčinou? Internet !! Esperanto je nyní jazyk plně se rozvíjející aktivním celosvětovým společenstvím, které víc a víc užívá internet jako svůj hlavní komunikační prostředek pro přátelství i pro obchod.

Existuje velké množství esperantistů v Evropě, ale i v zemích vzdálených jako Čína, Brazílie, Rusko, Amerika, Japonsko, Irán a nově i Afrika. Esperanto je svobodně používáno těmi, jež ovládají internet pomocí desítek programů. Wikipedia, Google, Libera folio, ICQ, IRC a PaTalk, Ipernity, Skype, mají víc než statisíce návštěvníků měsíčně a návštěvníci čtených internetových stránek se už počítají na miliony.

Mládež, jak již bylo zmíněno, v dnešní době nemá zájem chodit do kurzů, dnes jsou jiné možnosti. Výuka na internetu je zábavnější hlavně pro mladé, kteří se začali učit pracovat na počítačích již v základní škole a my starší se jen dívíme a obdivujeme tisíce mladých uživatelů esperanta, kteří se učí jazyky přímo na internetu.

A tak po mnoha letech stagnace se dnes esperanto vrací k rychlejšímu rozšiřování. Ku příkladu jen program *Gxangalo.com* otevřel v internetu cestu k profesním službám v jazyce esperanto. Portál je denně aktualizován se stručným sdělením z celého světa, články, videa, bloky, videohry, fotobloky, seznamky, atd., vše v jazyce esperanto.

V květnu 2008 se zdravotně postižení esperantisté významně zasadili o dar základního kamene pro Národní knihovnu. Ať už bude stát kdekoli.

Slibně se vyvíjejí navázané přátelské vztahy se sousedním, polským Slezským esperantským Svazem.

V červenci jsme se zúčastnili jimi pořádaného mezinárodního setkání ve Szczawno Zdroj.

Navázali jsme kontakt i s E- vydavatelstvím Lorenz v Brazílii.

Dosavadní činnost byla vskutku bohatá a tak si myslíme, že je přece jen žádoucí, abychom zavzpomínali na začátky esperanta v Pardubicích před 100 lety. Z dob založení klubu již nežije nikdo, ale vyzvali jsme pozdější členy klubu a všechny uživatele mezinárodního jazyka, aby svými zážitky obohatili vzpomínkové setkání.

Na začátek července příštího roku 2009 připravujeme třídní setkání, na němž zároveň vzpomene i devadesátého výročí úmrtí zakladatele pardubického Klubu esperantistů doktora Schulhofa.

Voláme do svého středu všechny zájemce o mezinárodní jazyk. Věříme, že sjednocování v Evropě a hledání hlubší spolupráce mezi národy i v ostatním světě a demokratizace lidského společenství vytvoří již v blízké době podmínky pro mohutný rozvoj demokracie i v jazykové oblasti, aby ani malé národy nemusely mít obavy o to, zda jejich jazyk a národní kultura neutronou v jazyce jiného, početného, ekonomicky nebo vojensky silného národa. Takové podmínky může vytvořit jedině rozvoj neutrálního společného jazyka pro mezinárodní komunikaci, rozvoj Esperanta.

Vydal: Klub esperantistů dr.Schulhofa a Svaz zdravotně postižených esperantistů v listopadu 2008.

Brožurku sestavili: P. Nechvíle, Ing. J. Hron, J. Rýznarová

Fotografie: archiv Klubu a AEH

Poděkování za pomoc: Magistrátu města Pardubice,
firmě RAVOS s.r.o., Pardubice

Esperanto? Co to je?

Jazyk

Vytvořený k usnadnění komunikace mezi lidmi z různých zemí. Za dobu svého praktického užívání, které trvá již déle než sto dvacet let, se esperanto ukázalo jako živý jazyk, schopný vyjádřit všechny lidské myšlenky.

Mezinárodní a neutrální

esperanto nepatří žádné určité zemi nebo osobě. Patří těm, kteří tímto jazykem mluví a tak zabezpečuje most mezi různými kulturami.

Je jednoduché!

Esperanto má jednoduchou, pravidelnou a velmi přizpůsobivou strukturu a mezinárodní slovní zásobu. To umožňuje zvládnutí znalosti mnohem rychleji než jakéhokoliv jiného jazyka, a podle odborných studií, je až desetkrát jednodušší než např. angličtina.

Proč by mohlo být zajímavé učit se esperanto?

Získáte přátele

po celém světě, například tím, že si budete dopisovat s lidmi ze vzdálených zemí. Pokud rádi cestujete, můžete užít „Pasporta Servo“, ve kterém je uveden seznam lidí z více jak 90 zemí, kteří mluví esperantem a kteří vás rádi zadarmo ubytují a mohou vám také ukázat své město.

Můžete se účastnit setkání

spolu s dalšími esperantisty ve vaší zemi nebo setkání mezinárodních. Setkání jako např. Světový esperantský kongres, Mezinárodní kongres mládeže, které se konají každý rok v jiné zemi.

Dozvíte se více o jiných kulturách

pomocí velkého množství literatury v esperantu, přeložené i originální, vychází také mnoho časopisů v esperantu.

Jak se můžete esperanto naučit?

Kurzy a učebnice

existují ve většině zemí. Protože esperanto je velmi jednoduché, můžete se jej učit také jako samouci nebo pomocí korespondenčního kurzu.

Tento kurz je dostupný také na síti. Můžete jej najít na: www.esperanto (odkazy)

Můžete se obrátit

na organizaci ve vašem městě: (pro Pardubice: EK dr. Schulhofa, Na Okrouhlíku 953/21, 53003 Pardubice, telefony: 466611941, 737606559)